

PIETŲ AMERIKOS LIETUVIS

Redakcijos ir Administracijos adresas:
Rua dos Andradas 44 nr. 2º and.
Laiškams: S. Paulo: Caixa Postal 3902.

SEMANARIO LITHUANO

Leidžia: LIETUVIŲ LITERATŲ GRUPĖ
Atsakom. redaktorius: JUOZAS RŪSKYS

I Metai | São Paulo, 1928 m. Birželio mėn. 3 diena (Sekmadienis) 2523869 | 21 Nr.

Ar naudinga?

Lietuvos - Lenkijos santykių užburtasis ratas vis ta pačia kryptimi sukasi.

Arba tikriau sakant trinašis vietoj be jokių pozityvių rezultatų Lietuvos naudai.

Tautų Sąjunga iš vienos pusės pasiskelbusi teisingumo daboja ir pasaulio ramybės nešėja, savo laiku daug ką žadėjo Lietuvai tuo savo obalsiu, daug praklinių vilčių sukėlė Lietuvos liaudyje ir vyriausybėje, pasizadėdama teisingai išsiaiškinti skriaudžiamųjų tautų reikalus.

Bet iš kitos pusės, tų pačių nuolat besiginkluojančių, politinės hegemonijos nuolat besiekiančių Europos gėlių ūkanose atsiderinti, Tautų Sąjunga pradžiai netik Lietuvos teisingas viltis, bet ir savo autoritetą. Nustoję buvusi tuo, kuo iš tikrųjų norėjo būti pradžioje, paskelbusi tuos kilnius obalsius.

Didesniųjų protegavimas, imperializmo ir militarinio romantizmo šalininkų reikimas deltarimamo „raudonojo pavojaus“ užtvartose neva sudarymo, viršyja visus teisėtumo pradus Tautų Sąjungos darbuose. Toji kryptis aiškiausiai pasirodė po Zeligovskio, po Ambasadorių Konferencijos nelygiam sprendimo Vilniaus klausimu.

Uztekio taip svarbiu klausimu tarti savo žodį trims Europos didžiūnams, kai Tautų Sąjunga paliko bejėgę, paklusi „tos trejybės“ interesams augotojai. Ir tai darė įstiga su taip kilniais obalsiais ir uždaviniais. Istaiga, kuri apie 50 valstybiškai organizuotų pasaulio tautų atstovauja! Ir to viso rezultatai: teisėtumas ir teisingumas sukasi užburtame, stačiai apgaulingame diplomatinės mulkinijos rate.

Lietuvos pusėje visi įrodymai, tiesa ir teisėtumas jos reikalavimui, pagaliau naturalė geografinė šių laikų Europos žemėlapių padėtis, ekonominės politikos protas, ramybės rytų Europoje reikalingumas, net tarptautiniai aktai: 1920 m. Liepos 12 dienos taikos sutartis su Rusija ir tu pat metu Suvalkų taikos sutartis su Lenkija. — sako esant teisybės Lietuvos pusėje.

Bet iš kitos pusės, politinės avantūros (Suvalkų sutarties sąmoningas iš Lenkų pusės sudarymas blogiems tikslams paruošti), smurto ir užkariavimų politika (ta irgi visi pripažysta ir smerkia!) ima viršų ir jau kelinti metai Lietuvos - Lenkijos byloje eina raudona juosta politinis mulkinimas to, kuris ieško teisėtai priklausancio ir žiauriai išlęsto.

Ambasadorių Konferencija žiūri Tautų Sąjungos nusistatymo, o ši — Ambasadorių Konferencijos. Abu teisūs, abu galingi ir abu bejėgiai tarti tiesos žodį.

Argi tai ne savotiška politinė mulkinėja tarptautiniame maste, ar tai ne sąmoningas migdymas skriaudžiamos tautos

Vėliausios žinios

Italija - Jugoslavija

Rusų pagalba.

Rusija pasiuntė ledlaužymo laivus „Sedoff“ ir „Lenin“ ieškoti žuvusių Nobile ekspedicija. Laivai vėzasi su savim ir orlaivius.

Kur randasi ekspedicija?

Oficialis komunikatas skelbia, kad nukentėjusi ekspedicija turėjo nusileisti arti krantų Liefde, arba siaury Hinlopen tarp Špicbergen ir Nordostland.

Toliau šis komunikatas skelbia, kad paskutinės žinios iš diržablio gautos tada, kai buvo nuiekęs apie 160 kilometrų nuo Kings Bay. Po to kai gauta paskutinė žinia apie gręstantį pavojų, negalėjo praslinkti ir 10 minučių iki katastrofos, todėl diržablis toli nenuskrydo ir ekspedicija, jei tik jiniai išliko gyva — pavyksią išgelbėti.

Vėtros Japonijoje. Telegrafas praneša, kad Saporro pakrantėse siautė didelės audros jūroje. Jos pridribo daug nuostolių pakrantėse ir paskandino išsita žuvaujančių laivų eskadrą. Žuvę žmonių virš 400.

Civilis karas Kinuose.

Šiauriečiai evakuoja Pekiną. Gautomis žiniomis šiaurės ka-

riuomenės vadas gen. Šangsolinas traukiasi iš Pekino Mandžurijos link. Jo kariuomenė esanti labai sumušta ir dezorganizuota. Sakoma kitam pranešime, būk Šangsolinas su savo štabu ir šeimynomis, visai bėgas iš Kinijos.

Japonijos karo pajėgų komendanto pranešimu šiauriečiai tikrai traukiasi iš Pekino Mukdeno link ir kas valanda laukiama Pekine įeinant nacionalistų kariuomenės, kuri sumušė Šangsolino armiją ir stipriomis pajėgomis stumia ją tolyn.

Šangsolinas apsuptys iš trijų pusių. Nacionalistai užėmė miestą Pautingfu, iš trijų pusių puola šiauriečius, kurių armijos dalis visai desorganizuota ir be ginklų bei amunicijos visai pakrikusiai bėga.

Japonų „ultimatumas“. Japonų kariuomenės komendantas įteikė kinų generolui ultimatumą reikalaujamas iki pusiau nakčio pasitraukti iš Tsingtao.

Lenkijos ūkininkai kaujasi su policija. Varšuvos liukraščiai gegužės 31 dieną paskelbė žinią apie susirėmimą ūkininkų su policija, kuri norėjo išvaikyti susirėmimą. Keletas policininkų sužeista ir suareštuota.

Lietuvos interesams absoliučiai nenaudinga. Tai yra silpninimas Lietuvos reikalavimų tarptautiniame Forume. Tai meškeraitė, kuria norima apčiuopti visas Lietuvos pulso silpnības ir į pa togiausią iš jų įsikibti, pasigauti viena kitą neatsargu žygi ir ant jų užsisėdus nujoti Lietuva į tarptautinę instituciją galutinai su teisių nuvainikavimui.

Panašius dviejų šalių klausimus galima svarstyti tik tada, kai Vilniui sedėtų Lietuvos vyriausybė, arba jo galutinai atsizadėjus. Ir čia kilo tarptautinė byla ir tik nuo šio klausimo turi prasidėti santykių atstatymas.

Nemanau, kad Lietuvos vyriausybė dabar su lenkais besideredama, sąmoningai ar nesąmoningai duoties pasigauti ant šios meškerės. Ne. Lietuviai jau ne mulkinai. Vienok būtų šimta kartų tvirtesnėje pozicijoje Lietuvos reikalai, jeigu į panašaus turinio derybas būtų nesileista. Geriau pasakyti tiesą Tautų Sąjungai jakis, negu dirbti taip svarbiu darbu ne iš to galo iš anksto žinant, kad tas darbas netik nenaudingas, bet dargi greičia Lietuvos vyriausybei, o kartu ir šaliai išvėli į kreivės tarptautinės diplomatijos kombinacijų tinklą.

J. Rūškys
Ne, Tai visai ne laiku ir

ta keli pasipriešinimo iniciatoriai.

Mirė garsus geologas. Anglijoje, Edinburge mirė gegužės 31 dieną garsus geologas John Horne sulaukęs 80 metų amžiaus.

Streikas uostuose. Suomijos uostuose paskelbta streikas. Tuo būdu 12.000 darbininkų pasitraukė nuo darbo ir 20 Suomijos uostų liko be aptarnavimo.

Pietų Afrikos sąjungos sukaktuvės. Gegužės 31 dieną įvyko sukaktuvių šventė įsteigtinai Pietų Afrikos sąjungos. Tiksliniai judėjimai susibūrė į dideles manifestacijas įvairiose vietose nuplėšė anglų vėliavas ir išskėlė sąjungines vėliavas. Sąryšis su tuo įvykiu didelių susirėmimų su policija. Yra daug sunkiai sužeistų ir daug suareštuota.

Kviečia Brazilijos Respublikos prezidentą. Portugalijos ministeris pamininkas Vicente de Freitas atsiuntė kvietimą Brazilijos respublikos prezidentui Wachington Luiz vizituoti Portugaliją.

Vėl bomba Meksikoj. Gegužės 31 dieną sprogo bomba bute, kur posėdžiavo komisija aptarimui propagandos reikalu, kad būtų renkamas Respublikos prezidentu gen. Obregon. Sunkiai sužeistas vienas nežinomas asmuo.

Generolas šmugelninkas. Meksikos prezidentas Calles paskelbė dekretą, kuriuo atima visas teisės šefui generolui Jose Alvarez už tai, kad jis turėdamas aukštą valdžią ir pasitikėjimą varė didelę kontrabandą panaudodamas net prezidento autoritetą ir vardą.

Minėtas prezidentas su kai kuriais aukštais dabartinės vyriausybės šefais varė didžiulę šilko kontrabandą per sieną su Suv. Am. Valstijomis. Numatoma didelių skandalų vyriausybės užkulisiuos.

Angliakasiu konferencija. Gegužės 31 diena Paryžiuje atidaryta tarptautinės angliakasių federacijos konferencija.

Svarstoma karų panaikinimo ir 7 val. darbo dienos kasyklose įvedimo klausimai.

Susižeidė Mussolini. Gegužės 31 dieną per automobilio katastrofą susižeidė Italijos diktatorius Mussolini. Įpatinai sunkiai sužeista jo žmona.

Sugriuvo pilis. Gegužės 30 dieną Versalėje sugriuvo senovės istoriska Sforzos pilis, kur gyveno Savoica kunigaikščiai.

Jugoslavijoje demonstracijos tęsiasi. Pranešimu iš Belgrado ten vėl pasikartojo ital-

Kaina 300 reisų

f biškos demonstracijos. Panašios demonstracijos kartojasi visoje Dalmacijoje. Bielgrade visiškai sunaikintos kaikurios italų įstaigos. Yra daug užmuštų ir sužeistų. Daug nukentėjusių ir iš policijos pusės, kurių apie 60 paguldyta ligoninėse.

Belgrade, kai karo metu. Mieste vaikšto gerai apginkluoti kariuomenės būriai, judėjimas apmirus, visoki grupavimai žmonių tuojaus skirstomi, Miesto toks pat įspūdis, kai kad buvo didžiojo karo metu.

Komunistai naudojami demonstracijomis. Sąryšis su demonstracijomis nukreiptomis prieš Italiją, Bielgrade komunistai išėjo su manifestacijomis prieš Jugoslavijos vyriausybę.

Italijos — Turkijos sutartis. Romoje pasirašyta neitralumo traktas tarp Italijos ir Turkijos. Abi šalys pasizada neįeiti nei karinę nei ekonominę „entantą“ su kita valstybe jeigu toji „antauta“ kenktų interesams vienai iš ši traktatą pasirašiusių pusių. Traktatas turi dar visą eilę svarbių punktų ir galioja 5 metams.

Kas dedasi Kinijoje. Brželo 1 dienos telegramos skelbia kad neaisant visų pastarųjų atsitikimų Pekine, šiauriečių armijos vadovaujamos Šangsolino ir Šangtsu-šang traukiasi visu frontu atgal. Pekino stoty stovi specialiai traukinys parengtas kiekvieno momento išvežti šiauriečių štabą į Mukdeną. Nacionalistų generolų Čenkaišeko ir Feangusiang kariuomenės laukiama užimant Pekiną kiekvieno momentu.

Japonų ultimatumas evakuoti Tsingtao miestą, kam čiais špildytas.

Italijos ministeris apleidžia Bielgradą. Po pasiskelbimo su katalium Aleksandra Italijos ministeris išvažiuoja iš Jugoslavijos.

Manifestacijos tęsiasi. Bielgrade Gegužės 31 d. po pietų ir naktį buvo labai neramu. Visą laiką tai šen, tai ten pasirodo manifestacijos prieš Italiją. Tik kariuomenė palaiko tvarką. Skopely susirinko didžiulė prieš Italiją nukreipta manifestacija, kuri laikėsi grasinančiai. Vie ok policijai pavyko išskirstyti.

Pašto dėžutė.
Redakcijoj yra laišškai:
Jonui Urbonui, Vasilui Sirkovui, Stasiui Stapušaičiui, Jonui Smitui, Juozui Pauriui, Europiui Šarkovui, Mikui Kilevskui, Feliksui Karsokui, Antanui Raišui ir Jonui Dimšui.

Brazilija skaitlinėse.

(Tęsinys).

Kukurūza.

Kukurūzos kultūra taipgi pakilo tik didžiojo karo metu. Tiesa, kukurūza buvo sodinama Brazilijoje nuo senai. Vienok stokuojant geležkelių, jų atgabenimas iš tolimų provincijų brangiai atseidavo. Todėl vietiniai kukurūzai prieš karą buvo brangesni, negu atvežti iš užsienio.

Ištikus karui ir pagerėjus transportui griebtasi auginti kuo daugiausia kukurūzų vietoje. Didžiausia kukurūzų produkcija pradžiūge buvo Minas Geraes estadoje. 1920 metais kukurūzos užaugino sekantiuoje vertėje milereisais:

Minas Geraes	254.931.180	milrs
São Paulo	238.450.100	"
Rio Gr. do Sul	220.726.820	"
Parana	73.292.180	"
Rio de Janeiro	35.815.840	"
Bahia	28.903.540	"

Vėliau kukurūzos auginimas kilo nepaprastai sparčiai. 1924 metais buvo užauginta sekantis kiekis maiių po 60 kilogramų:

1. Minas Geraes	1.886.215
2. São Paulo	1.919.864
3. Rio Grande do Sul	3.646.542
4. Parana	2.080.250

Bendrai visoj šaly 1924 metais užregistruotų užaugusių kukurūzos 929.980 tonų. Šios skaitlinės paimta tik iš pavyzdinių ūkių. Bendras kukurūzos gamybos kiekis 1924 metais siekė 1 miliardą 328 milijonus milereisų.

Šiais laikais kukurūzos Brazilija užaugina labai daug ir dideliame kiekyje apdirbtame ir neapdirbtame pavidale išgabena užsienin.

Kukurūzos derlių galima taip apibūdinti.

a) blogas	150 grūdų
b) Vidutinis	400 grūdų
c) Labai geras	800 grūdų

Kukurūza įpatingai gerai derina naujai užvedamuose ūkiuose nudeginus mišką.

Bulvės.

Tai originalinis produktas Andų kalnų, vienok Brazilijoje vadinama angliškos bulvės, kadangi iš Anglijos buvo atvežamos.

Brazilijoje taipgi apėčiai auginama saldžiųjų bulvių, baltos, raudonos ir durpinės spalvos.

Bulvių kultūra negalima skaityti pilnai išsivysčiusia kad pakaktų vidaus rinkai, vienok jų importas jau sumažėjo ir net jau išvežama į kitas šalis.

Vienok bulvės Brazilijoje delei tolimų transportų dar labai brangios, įpatingai dideliuose miestuose.

Paranos estadoje bulvių maišelis 60 lilog., franko stotis kainuoja 7\$500; S. Paulo estados provincijoje — 20\$000 maišelis, gi S. Paulo mieste, maišelis, bulvių kainuoja 40 — 43 milereisus.

Bulvių kultūra užsima daugiausia japonai. Ir tie kurie jau pripratę šio klimato sąlygų, iš bulvių kultūros susikrauja didelį turta.

Mandioka

Tai savotiška Brazilijos bulvė, kuri bent kiek panaši pašarinėms morkoms. Mandiokos auginimas ir jos apdirbimas smarkiai vystosi ir kelia gamybos ir eksporto balansą.

Iš mandiokos gamina miltus, kuriuos vartoja sausame pavidale vietiniai gyventojai maistui; gamina krakmolą ir labai maistingus ir brangius miltelius maitinimui mažų kūdikių.

Šios industrijos klimas taip atrodo:

Mandiokos miltų 1915 metais buvo išvežta 4.628 tonos už 837.200 milereisų, o 1918 metais išvežta 65.321 tona už 28.424.395 milereisus.

Krakmolo buvo išgabenta 1915 metais 50 tonų už 16275 milrs., o 1918 metais 3.954 tonos už 3.545.780 milereisų.

Maistingųjų miltelių išgabenta 1925 metais 149 tonos už 57.458 milrs., o 1918 metais — 6.870 tonų už 9.781.532 milereisus.

1920 metais mandiokos gauta 11 milijonų maišų, 164 su puse milijonų milereisų vertės.

Mandiokos daugiausiai užauginama Bahios estadoje. S. Paulo estada mandiokos gamboj užima 10-ta vietą.

Kaučukas. Kaučuko rinkimas ir medžių plantacijos daugiausia ir geriau išvystytė Para ir Amazonas estadose. Kaučuko eksportas 1925 metais jau užėmė antrą vietą Brazilijos prekybos su užsieniu balanso.

Vienok dar iki šiol kaučukas renkama tik nuo augančių miške medžių; specialių kaučuko medžių auginimui plantacijų dar yra labai mažai ir jos vos tik vystosi.

Kaučuko gamykoj miškuose augančių medžių pirmą vietą užima Amazonas — 41,8%; antrą — teritorija Acre ir trečioji vietoj estada Pará.

Kaštanai. Pará estadoje apėčiai auga miškuose kaštanų medžiai, kurie duoda didelės komercinės vertės kaštanus.

Išluktėnti kaštanai tinka maistui ir industrijos reikalams, o iš jų kietų lukštų dirba visokių padabinių.

Kaštanų medis taipgi brangus. Jo liemuos lygus, apvalus, labai aukštas — medžio aukštumas siekia nuo 35 ligi 50 metrų.

Iš kaštanų medžio žievės gaminama puiki įpakavimams medžiaga, o pats medis tinkamas net laivų statybai.

Karnauba. Brazilijos žiemuose ir žiemų-rytuose auga medis vardu karnauba. Ši medžių žinovas mokslininkas Humbolt vadina „medžių gyvenimo“. O Ferdinandas Denis išsireiskia, kad vien tik šio medžio produktais galima būtų aprūpinti ir išlaikyti visus gyventojus.

Iš šio medžio turima medžiaga statybai namo ir dirbimui baldų, gamina rūbus, skry-

bėlės, gaunama šviesa ir maisto produktai.

1907 metų konferencijoje Rio de Janeiro Komerciniame muzėjų deputatas Dr. Passos Miranda šit kaip piešė šio medžio reikšmę.

Kai ištisus tris metus kai kuriuos rajonus neiškrinta nė lašelio lietaus ir išdžiūsta netik žolės, bet ir medžiai ir žmogus netenka nieko, jam tiekia viska tik medis karnauba. Jis nebijo jokių sausumų ir kitų vietinio žiaurios klimato sąlygų, bet plačiai galingai išsiskokę, auga nieko nebedamas ir duoda vaisius ir visa, kas tik žmogaus gyvenime reikalinga.

Šiaurinėje Brazilijoje visose tarpupių aukštumose viešpatuoja žiaurios sausumas. Ir ten tai viešpatuoja medis karnauba, vietomis sudarydamas nepaprastai gražius, placius miškus.

Nevienas keliauninkas persiima didžiausia baimė, keliaudamas per sausas aukštumas, kur viskas audžiūvė išnirę...

Bet štai tame „mirties“ pasauly priena karnaubos medžių liemuos gražus, aukštas, plačiai galingai išsiskokę šakos, puikūs, nepaprastai gražūs žali lapai, auga vaisiai... Tai tikras protesto simbolis prieš žiaurios vietos klimatą!

O jėgas į puikų aukštą karnaubos medžių mišką — žmogus pasijunta lyg užburtame pasauly!

Šis nepaprastas gamtos prajovas veikia į žmogaus sielą, ir čia tikrai jautiesi mažučiu, menku žemės vabalėliu.

Rio Grande do Norte estadoje prie Assu upės yra vienas karnaubos miškas, kuris turi 490 ketvirtinių kilometrų, kiti didesni miškai pasitaiko 110, 160, 180 ketv. kilometrų ploto.

Kai kurie brangūs karnaubos produktai išgabunami užsieniu neapdirbtame pavidale. Geriau šit jiems rinkta S. Suv Amerikos Valstijos, Anglija, Belgija ir Olandija.

Vidutiniai kasmet išvežama karnaubos produktų už 25 milijonus milereisų.

Iš Brazilijos lietuvių gyvenimo.

Isteigė parapiją. Gegužės mėn. 20 dieną įvyko Santo Antonio bažnyčioje (Caninde rajonas) pirmos lietuviams pamaldos. Nesant lietuvių kunigo pamaldas atlikė ir pamokslą pasakė portugaliskai vietinis klebonas.

Didžiausio įspūdžio padarė choras, giedodamas per mištas su vargonais lietuviškas giesmes. Žmonių buvo pilna bažnyčia ir visų akyse spindėjo džiaugsmo ir susijaudinimo ašaros.

Po pamaldų vietoj esamoj salėj įvyko parapijos steigiamasis susirinkimas.

Žmonių prisirinko pilnutėlė salė. Visi kupini nepaprasto džiaugsmo. Susirinkimą atidaro ir jame pirmininkauja „P. A. L.“ rektorius J. Rūškys.

Jis gražioj kalboj išdėsto susirinkusiems dienos svarbumą, kai pirmą kartą Brazilijoje lietuvių katalikai turi progos susirinkti lietuviškoms pamaldoms, pirmą kartą išgirsta chorą giedant lietuviškas giesmes. Daugeliui triska sidabrinės džiaugsmo ašaros...

Paaškinus lietuvių parapijos steigimo reikalą, vieubalsiai nutariama ją steigti: tapo išrinkta parapijos komitetas iš 5 narių ir 2 kandidatų. Komitetas įėjo: S. Anulius, Čirniauskas, Žukas, S. Sinkevičienė ir p. Šimbelis. Taipgi išrinkta Revizijos komisija iš trijų narių ir vieno kandidato. Komisijon įėjo: Jonas Paukšty, J. Rūškys, J. Garška ir K. Čeraiuka.

Atlikęs parapijos įsteigimo darbą susirinkimas karštų dely plėtojimu padėjo parapijos ir pamaldų organizatoriams ir visiems prie to darbo prisidėjusiems —

Š. įdomų medį ir gaunamą iš jo produktus teks aprašyti kitą kartą visai atskirai.

(Bus daugiau).

Emilio Salgari
J. Rūškio vertimas

Mėlynųjų kalnų brangenybė.

(Tęsinys)

Žvų aplink plautą daugiau nesinatė: jūra nustojo bangavusi ir plautas panažu slinkosi pirmyn.

Kai rytuose sušvito auksinė aušra, donas Xoze nuėjo į savo kajutę, kad pasimti jūrų teleskopą, kurio pagalba manė daryti stebėjimus. Teleskopas būdavo padėtas medinėje skrynioje, kartu su atsarginiu kompasu, sektantu, chronometru ir kitais prietaisiais.

— Kas gi čia per šposai? — sumurmėjo kapitonas, tiesdamas ranką prie teleskopo: — negirdėti chronometro tvakėjimo... Negi galėjo jis pats savaime sustoti, juk es pats jį visada užuku.

Drebančią ranką jūreivis nu tvėrė laikrodį ir prisidėjo prie ausies. Laikrodis stovėjo. Kapitonas pabato ir sukandęs dantis aukoikė. Sustojus chronometrui jis negalėjo daryti teisingus vietos išmatavimus. Pastovėjęs valandę, paskendęs abajonėse kapitonas, padėjo laikrodį atgal į dėžutę ir pasiėmė sektantą. Bet pažvelgęs į šį instrumentą, kai liūtas trenkė koja į grindis ir vėl susikoikė: sektanto stiklai buvo sudaužyti, jų gabaliukai gūto dėžutės dugne.

— Juk tai tikriausias išdavimas! — sumurmėjo kapitonas sukandęs iš pykčio savo baltus dantis. — Bet kas gi galėjo tai padaryti?... Beveik visus savo žmones žinau jau keliolika metų ir neturiu jokio pamato ką nors iš jų įtarti...

Ir antra kam gi galėjo ateiti į galvą mintis gaudinti instrumentus, kurių pagalba kapitonas orientu jasi jūroje?

Išbėgęs iš kajutos kapitonas vienu žvilgsniu apžvelgė visą plautą.

Visa laivo įgula vis dar buvo susirinkusi prie žuvusio draugo lavono. Tik vienas Emilio sėdėjo prie krašto plauto nusigręžęs į vandenį, tarsi besirengdamas zuvauti.

— Retonai! — riktelėjo kapitonas. Bocmanas šuoliu puolėsi prie savo vado.

— Ką isakysite, kapitone? — paklausė jis.

— Pakviesti man doną Pedro, — jis turbūt savo kambarėly, — ir atėik pas mane kartu su juo.

— Bet kas jums, kapitone? Jūs taip susijaudinęs...

— Tuojaus suzinosi. Eik.

— Klausiu, kapitone. Tuojaus.

Senis tuojaus nuėjo pašaukti jaunikaity, o kapitonas sugrįžo į kajutę ir pasiėmė chronometrą emėsi jį apžiūrinti: sustoję rodykliai rodė vienuoliktą valandą be dvidešimts minučių.

— Reiškia vasa tai padaryta naktį, — murmėjo kapitonas iš pykčio spausdamas laikrodį.

V

Neatspėtina mislė.

Kapitono veidas taip buvo persimainęs, kad net širdis suvirpėjo donui Pedro, jį pamaciaus.

— Dieve manol kas gi atsitiko, donai Xoze? — suško jaunulis. — Aš ukekad nemačiau jus tokius...

— Palūkėkit truputėli donai Pedro, — perkirto kapitonas. — Retonai, kas šią naktį ėjo sargybą iki 11-os valandos?

— Aš, kapitone.

— Bet gi ne tu vienas?

— Kas dar buvo su tavim?

— Trys jūrininkai ir junga.

— Kur tu stovėjai?

— Prie vairo, kapitone.

— O kiti?

— Šonuose plauto.

— Ir Emilio ten pat?

— Ne, jis vienas stovėjo prišaky.

— Vienok dalykas eina ne apie tą vaikėžą...

Ar tu nepastebėjai, kurį nors iš jūrininkų vaikščiojant apie mano kajutę?

— Ne, kapitone, man būnant, niekas nepasivalino iš vietų.

— Prisimink gerai, Retone. Dalykas svarbus: tarp mūs yra išdavikas.

— Išdavikas?... Negali būti! Bet kas liečia sargybinius — galiu prisiekti, kad mano akyse nė vienas jų nepasitraukė nuo vietų...

— O kada tu pasitraukei nuo vairo?

— Apie vienuoliktą valandą, kai pasigirdė pirmutinis dugongo švilpimas.

— Na, o paskiau?

— Paskiau, mes visi subėgome į plauto pryšakį tikėdamiesi sugauti gyvulį.

— Tai?... Aa?... Reiškia tuo momentu kas nors ir papildė piktadarystę.

— Leiskite, kapitone suzinoti apie kokią piktadarybę jūs kalbate? — abejonių apimtas paklausė senis.

— Kas tai sugadino mano chronometrą ir sektantą, kad tuo būdu sutrukdyti tolimesni orientavimasi jūroje, suprantai?

Bocmanas ir jaunas Pedro nustebę pasizūrėjo viens į kitą, paskiau visi nutilo, paskendę liūdnose svajonėse.

— Tai galėjo padaryti tik kas nors iš laivo komandos, — prabilo jaunulis, — kasgi kitas tai padarytų?

— Žinoma. Bet kuris? Mano komandoj nėra žmonių, kuriuos aš drįsčiau įtarti.

— Betgi ne iš pašalios įsibrovė judošius? — pastebėjo donas Pedro.

— Reiškia, kas nors iš komandos...

— Iš sargybinių niekas iš savo vietų nepasitraukė, — az tai galiu galvą dėti, — tvirtino bocmanas, čiulbdamas burnoj tabako žinduką, ta mėgiama jūrininkų „skanėsi“.

— Ir tegul tik būtų pabandęs kuris nors iš jų įtarti daryti — tuojaus būčiau pasiuo-tes į svečius pas akulas! — pridūrė senis, sugniaužęs kumštis.

— O ar negalėjo kas nors iš likusių priselinti kajutės? — tęsė

donas Pedro. — Negi pats savaime sustojo laikrodis ir susikūlė sektantas?..

— Taip, jūs teisus, — sutiko kapitonas. — Bet kas galėjo pasiryžti tokia niekšybę daryti ir kurio gi tikslu, — šit kas mane įdomauja...

Laimėi kompasas liko sveikas; dabar juo tik ir teks vadovautis. Nors su jo pagalba ir neprisiplauksi į reikalingą vietą, kaip, sakysim, į Bualabijos įlanką, — bet nors krantus nepraplausime pro šalį...

Prasau Jūsų, donai Retone ir Pedro, tegul visai tai pasilikis tarp mūsų. Tegul niekas nepastebės, kas nors blogo atsitiko. Kaltininkat pats neprisipažins, o kiti tegul geriau nežinos tos nelaimės, kuri mus ištiko, kad nepasidarytų brūdėjimas komandoj.

Dabar su didžiausiu atsargumu ir atidėjimu seksime visus. Vienintelė dabar mūsų viltis — kompasas.

Jeigu ir jį sugadins, arba visai sunaikins, — mes praūvę. Antrą kompasą, buvusi „Andalūzijoje“ nuplėšė audra su būdele ir nunešė jūron — beliko tik šis vienas.

— O ar jums neatėjo į galvą, kad čia įmaišytas Ramirez? — paklausė donas Pedro.

— Prisiminiu, — atsakė kapitonas. — Aš net neabejoju, kad šit niekšybė — juo sugalvota. Matomai, kas nors iš komandos yra per jį papirktas. Bet kurie iš tikrųjų mus pardavė jam, šit kame klausimas. Prisiekiu savo sielą, kad jeigu tas nevidonas pakliuz man į rankas, — jau ne pasigailėsiu jį!

— Neglostysiu galvos tokiam

kupinu džiaugsmu lydimi išsikyrtė.

Didelis čiu „Aušros“ chorui ir jo vedėjui p. S. Anuliniui, kuris savo veikumu pradėjo pirmą lietuvių katalikų džiaugsmo dieną ir ateity manų vystyti kartu ir bažnytinį giedojimą.

Sekminiu pirmąją dieną toje pat bažnyčioje 5 val. po pietų buvo iškilmingi mišparai, kuriuos gražiai atgiedojo choras, kartu su Gegužinėmis pamaldomis ir litanija. Mišparų giedojimas Brazilijoj naujenybė, todėl padarė gilaus įspūdžio į vietinius.

Šį sekminienį ir ateity lietuviams pamaldos vyks ta sekminienis 10 valandą ryto.

Rep.

Ruošimasi Liepos 14 d. Tautinei šventei.

„Aušros“ Meno sekcija uoliai ruošiasi su programa Liepos 14 dienai. Vaidilos mokosi roles. Choras repetuoja dainas, kad tinkamai šventėje pasirodžius.

Šventės rengimo komisija savo antrame posėdy numatė iškilmingam šventės vakarui seniau jau turimą tą patį salę Lega Lombarda, kuria numatyta puikiai papuošti ir iluminuoti.

Komisija nusistatė, kad „Aušros“ nariai šventės vakare dalyvauja, mokėdami už bilietus tik pusę kainos.

Lietuviams žinotina.

Daugelis Brazilijoj gyvenančių lietuvių neturi pastovios gyvenimo vietos, kiti gyvena tokiose vietose, kur nėra paštas, todėl priversti adresus duoti kitur; dažnai duoda savo adresus, bet besikilnojant iš vietos į vietą laišku jį nesusiranda ir taip žūva brangūs kiekvienam išėjimui su savais susirašinėjimais. Yra atsitikimų, kad gyvena pusė metų Brazilijoj ir negauna iš namiečių laišku.

Kad palengvinti susirašinėji-

ma ir tuo tautiečiams patarnauti laikraščio administracija įvedė nuolatinę pašto dežutės abonementūrą, tokia tvarka:

1) Norintieji susirašinėjimams turėti laikraščio adresą, įmoka administracijai 2 milereisus metinį mokesnį ir gauna abonento numerį.

2) Visi gauti abonentams laiškuai skelbiami laikraštyje.

3) Del patogumo atsiimant laiškus, jie bus dalinami kas sekminienis prie Luz sodno ir bažnyčios Santo Antonio mūšų laikraščio pardavėju.

4) Gyvenantieji provincijoj abonentai ir nuolatūs kaiteliojanti savo adresą, kiekvienu atveju praneša laikraščio administracijai savo naują adresą ir nurodo iki kurio laiko mano toje vietoje gyventi. Administracija visus gautus jų vardu laiškus tuojaus persiūsi į nurodytą vietą. Tuo būdu ir tie kurie neturi pastovios gyvenimo vietų turės galimybės nuolatotus gauti laiškus.

Abonetą užsakyti galima asmeniškai laikraščio administracijoj kas dien nuo 9-os iki 11-os val. ryto ir nuo 6 iki 8 val. vakaro, rua dos Andradas 44 nr. 3 aukštas.

Užsiskant abonetą laiškuais reikia prisūsti apdraustu laišku pinigų 2 milereisus ir už 500 reisų pašto ženklą. Laiškus taip adresuoti: **Semanario Lithuano ca x postal 3902 S. Paulo**

«P. A. L.» Administracijai

P. S.

Susirašinėjimams reikia nurodyti žemiau dedama adresą, prirašant pavardę ir abon. kortos numerį.

Semanario Lithuano, ca x postal 3902 S. PAULO abon. . . . Nr.

Balsamo ST. HELENA

yra geriausias visokių skausmų nugalėtojas.

IS LIETUVOS

Konstitucijos pakeitimo dekretas. Telegrafo pranešimu, Lietuvos vyriausybė paskelbė konstitucijos pakeitimo dekretą. Tame dekrete tarp kitų pakeitimų, pirmoje vietoje pasakyta, kad Lietuvos Respublikos nulinė sostinė yra Vilnius. Beto sumažintas rinkikų skaičius, kadangi rinkimuose galėsia paduoti balsą tik turinti 25 metus amž.

Lenkai protestuoja. Gegužės 29 dienos telegrafo pranešimu saryšy su konstitucijos dekretu paskelbimu, kuriame Vilnius proklamuojamas, kai nuolatinė Lietuvos Respublikos sostinė — Lenkijos vyriausybė paruošė griežta protesto notą, kurią įteiks Lietuvos vyriausybei.

Šis faktas aiškiai paliūdydys dar kartą Lenkų akieplėškumą ir jų veidmainingus link Lietuvos Nepriklausomybės nusistatymus. Koki jie gali būti saugotojai Lietuvos nepriklausomybės, kad jie viešai drysta protestuoti prieš Vilniaus priklausomybę Lietuvai.

Derybos su lenkais. Gegužės 6 d. atvyko Kaunan lenkų delegacija su Holuvko priešaki. Delegacija susideda iš 7 narių, beto turi dar kelis techninio personalo asmenis. Kauno spauda pabrėži, kad delegacija atsivežusi gan daug bagažo, kurį net dviem automobiliais tekę gabenti į viešbutį.

Gegužės 7 dieną prasidėjo su lenkų komisija derybos.

Bus svarstoma tik du klausimai: nuostolių atlyginimo ir teritorialinio saugumo.

Čia įdomus „faktelis“. Holuvko Lenkijoj išlaiko Plečkaičio „armiją“ kuri veikia suhg Holuvko instrukcijų prieš Lietuvos nepriklausomybę ir tas pat Holuvko pirmūninkauja komisijoj, kuri svarsto teritorialio saugumo klausimą. Kaip tas besarmatis ir

lenkų „diplomatas“ gali žiūrėti dar į akis Lietuvos vyriausybei. Panašių besarmatių ir „diplomatų“ tik Lenkijoj ir tegalima sutikti.

Atvyko „Pato“ atstovas. Saryšy su vykstančiom Kaune Lietuvos — Lenkijos perybomis, Kaunan atvyko lenkų telegrafo agentūros „Pat“ atstovas, kuris informuos savo agentūrą ir lenkų spaudą apie derybų eigą.

Naujas Anglijos Ministris ir nepaprastas pasiuntinys Lietuvai. Addison įteikė Gegužės m. 4 dieną Lietuvos Prezidentui įgaliojimus ir pasakė draugiingą Lietuvai kalbą. Tikimasi, kad būnant Addisonui Lietuvoje dar daugiau pagerėsia Anglijos — Lietuvos santikiai.

Milčius atleistas iš Valstybės kontrolierio vietos. Prezidento aktu atleistas iš Valstybės kontrolierio vietos Dr. Milčius, barbo federacijos lyderis. Spaudos žiniomis šai padaryta saryšy su Darbo Federacijos opozicija prieš dabartinę vyriausybę. Toji opozicija buvo jaučiamas ir iš paties Mičiaus darbuotės.

Nauju valstybės kontrolierium numatomas Vincas Matulaitis, dabartinis Zemės Banko direktorius. Vincas Matulaitis ilgus metus turėjęs aukštas vietas valstybės kontrolėj Rusijoj.

Atstatytas valstybės teatro direktorius. Saryšy su įvykusių nesuipratimais valstybės teatre, kurių dėlei buvo tilpė spaudoj net karikatūrų, būk ten proteguojami svetimaučiai, buvo pasiūlyta teatro direktoriui p. Šutkui atsistatydinti. Jam to nepadarinus, — jis atleistas iš pareigų.

Nauju teatro direktorių paskirtas Jurgis Savickas.

Dirizablis „Italia“ žuves.

Praeita savaitė išlėkė į Šiaurės poli Italijos tyrinėtojas gen. Nobile specialiai pastatytu dirizabliu „Italia“

Sekti dirizablio kelionę ir priiminėti iš jo radio stoties žinias išvyko į Lediniuočių Šiaurės vandenyną Italijot laivas „Citta di Milano“.

Tiek šio laivo tiek kitos radio stotys visa laiką turėjo žinias iš dirizablio. Gegužės 28 dieną telegrafas iš Oslo praneša, kad jau 100 valandų, kai pakiles iš Kings Bay dirizablis „Italia“ lekia, bet šiaudien po pietų nuo dirizablio negauta jokių žinių.

Tokios pat žinios gauta ir iš laivo „Citta di Milano“. Papildomai praneša, kad paskutinės žinios nuo dirizablio skelbė pavojų pakilusį sniego audrą dėlei. Kalkurios radio stotys šiaurėje gavo nuo dirizablio pranešimą ženklais „S. P. S“ — tai pavojaus ženklai. Po to jau dvi paros praėjo, kai dirizablio radio stotis neveikia ir neatsilepia į šaukimus iš laivo „Citta di Milano“. Spėjama, kad dirizablis nublokstas ledinuočan vandenynan, ar kur nors ant amžino šalčio salos.

Kas dėjosi su keleiviais tyrinėtojas — nežinia.

Viso pasaulio spauda pilna telegramų, pranešimų, speliojimų.

Amudsenas lekia ieškoti gen. Nobile dirizabli. Gauta iš Oslo telegrafo žinia, kad didis polių tyrinėtojas Amudsenas su savo dirizabliu lekia ieškoti „Italia“.

Kitų šalių geriausi lakūnai taipgi rengiasi lėkti ieškoti gen. Nobile dirizabli. Italijos vyriausybė kreipėsi į vokiečių B-ve gauti specialiam aparatui vykimui ieškoti „Italia“. Šeši Luftbansa B-ve's geriausi pilotai pasiūlė skrysti į Šiaurės poli ieškoti žuvusių gen. Nobile ekspediciją. Panašių suvarorių atsiranda visur. Galima spėti, kad saryšy su žuvusios ekspedicijos ieškojimu, žus dar nevienas drašulis lakūnas, kurių dešimtyje veržiasi į šią pavojingą pagalbos kelionę.

Prie progos tenka prisiminti likimą vienos Italijos ekspedicijos į šiaurės poli turėjusios taipgi liūdna gala. 1899 metais laivu „Stella Polare“ išvažiavo tyrinėti šiaurės poli Italijos kunigaikštis Abruzos ir Cagni. Jie palikę leduose laiva keliavo į poli rogelėse su šunimis. Vienok berybiuos snieguose paklydo. Kiti jų draugai susalo ir liko amžinai gulėti šiaurės snieguose. Tik neptaratos energijos žmogus kun. Abruzos ir Cagni 104 valandas bastėsi po berybiuos polio sniegus, vienas su nušalusia ranka, kitas netekęs trijų pirštų, grįžo į laivą „Stella Polare“.

Baisu, kad ir gen. Nobile ekspediciją neištiktu toks jau likimas.

Vienok turint galvoj šių laikų lakiojimo technikos ir kitu priemonių tobulumą, galima tikėtis, kad šiai ekspedicijai laiku pribus pagalba ir bus visi išgelbėti, tik žinoma, dirizablis „Italia“, jei drūčiai sugadintas, liks šiaurės polio pamiuklas, kai amžinas pavojingų kelionių liūdytojas.

J. R.

GERKLĖS IR ŽIOCIŲ skausmus numalšinsi, jei 2 — 3 kart į dieną paplausi burną ir gerklę Balsamo St. Helena. Plovimas atliekamas skiediniu: 1 stiklinė balsamo įpilant į litrą virinto vandens.

ir aš! — grieždamas dantimis suriko bocmanas.

— Gerai, tuo tarpu pakaks apie tai, — pasakė kapitonas. — Eiki Retone prie vairo ir laikykis šiaurvakarių kryptimi, o to mums tik ir reikia.

Kol bocmanas ėjo prie vairo, kapitonas ir Pedro nuėjo į prąšakį plauto, kur dalis komandos atsiseikino su žuvusiu draugu. Kiti komandos žmonės yrė plautą. Vienas jūrininkas kapojo į gabalus žuvį, o kitas čia pat juos krovė ir tirštai sūdė druska.

Ju veiduose atsispindėjo aiškūs kuktumas, maliintis mėsa tos žuvies, kuri buvo draugo mirties priežastimi. Vienok badas, tas didžiausias desputas, valdė žmones, jau visa para neragavusius jokio valgio.

Jūra pradėjo labiau banguoti ir kapitonas turėjo prisiglausti statinės, kad išlaikyti lygsvarą. Donas Pedro atsistojo greta jo.

Ilgai, ilgai kapitonas žvalgėsi į toli, paskiau sunkiai atsidusęs, nuleido ranką su teleskopu.

— Nieko nesimato, kapitane? — paklausė jaunuolis.

— Juoduocja kas tai prie pat horizonto, bet kas iš tikrųjų, negaliu atskirti. Gal tai kalno viršūnė, o gal tik paprastas debesėlis.

— O kiek aukšti, maždaug. Naujosios Kaledonijos kalnai?

— Patys aukštieji siekia maždaug 4-5 tūkstarčius pėdų; bet iš čia jų nesimato: jie randasi pietinėj žemyno dalyje.

— O gal jau krantai matosi ten, d. n. i. Xozė?

— Ne, tai negali būti, — prieštaravo kapitonas.

— Naujosios Kaledonijos krantai labai žemi ir lygūs; apat o mes turime skaitytis ir žemės apytulumu.

Kiek vėliau vėl padarysio lėnyj mus, o dabar eime donai Pedro užkasii.

— Žalios žuvies mėsos?

— O ką gi daryti! Ant plauto ugnį sukuri negalima, — tuo'ais sudegų, o ir mes su juo kartu iškeptumem. Bet jūs nesibijokit, mano drauge; žuvis gerai pasūdyta, ir abelnai, prie žalios mėsos greitai priprantama.

— Bet sesuo vargu taip greit sutiks... — Jai dar pas mane užsiliko gabalėlis džovintos mėsos ir sausainis. O paskiau, jeigu de kurių nors priešasčių taip greit nepriplauktumem krantią — sutiks ir ji — badas viską įveiks.

Pusė žuvies buvo supiaustyta plonais gabalėliais, gerokai susūdvia, kad tuojaus būtų galima valgyti, o kita pusė sūdė stinėj ir pastalė visiems matomoj vietoj, kad kas nors slapčiomis negalėtų valgyti.

Sušaukęs visą komandą prie stalo po audektine pastoge kapitonas priminė visiems, kad taupyti maistą, nes nežinia kada pasi eks sumedžioti kitą laimį. Jaunai mergaitei, visų sutikimu, buvo išduota mėsa ir du sausainiai.

Visi valgė giliai nusimnė tyldami. Pačius žiauriausius jūrininkus kamavo kuktumo jausmas, kad jie maliinasi baisy-

bės mėsa, nužudžiusios geriausių draugą. Alkis dar nebuvo, tiek didelis kad užslopintų tą nemalonų jausmą ir sąžinę.

Pasitraukus nuo stalo, kapitonas įsukė lavoną susukti į seną audeklą ir po bendros maldos sukomandavo nuleisti jūron. Vos tik lavonas pasinėję vandenį, kai tuojaus pasirodė ant vandens baises žiotys, su didelais dantimis. Matomai akula gerai iš anksto nujausdama, čia pat prie plauto laukė aukos.

— Tai šit kokis jūrevio patogusis kapas, — karčiai šypsodamasis prabilo kapitonas.

— Kad taip mums visiems netektų pavydėti šiam nelaimingam draugui, kad del jo pasibai gė visos šios žemės kančios! — tyliai pridūrė bocmanas.

Gerai, kad nieks neišgirdo tų baisyų jo žodžių.

Išsiskleidę ant plauto jūrininkai dalinosi įspūdžiais ir atidžiai žvalgėsi ant horizonto, ar nepasirodys žemės ženklai ir jūrą — ar nepasirodys dar kokia žuvis, kad pasigauti ją ir padidinti maisto išteklius. Bet nieko raminančio nesimatė.

Žemė, be abejonės, dar buvo toli, o žuvis nors ir arti nardė, bet buvo labai atsargios ir moste'ėje uodegomis vikriai slėpėsi bangose.

Labai daug plaukiojo didelių žuvų žibančiais mėlynais žvynais. Šią žuvį gaudė žeberklais, bet jina! tokia vikri, kad tik gerai įpratę žuvininkai įstengia ją nudurti.

Laivo įgula dūko iš pykčio matydama tokį daugytę skanių

žuvų ir negalėdama jų sugauti.

Retkarčiais pro plautą nu-plaukdavo pulkeliai metro ilgumo jūrų kirmėlių, durpirėmis kupromis ir balzganomis pavilvėmis, ir nors jų mėsa labai graži, bet nieks jas negaudė, nes jina! nuodinga.

Staiga vienas jūrininkų pastebėjo, kad tiek žuvis, tiek kirmėlės bėga į visas puses, vos tik prisiartina plautas. Tai pastebėjo ir kiti jūrininkai. Plautas ir žmorės nebaugino tuos jūrų gyventojus, matomai buvo prie plauto kas tai pavojingiesnio, baisesnio. Reiškia po plautu yra toji pati akula, kuri surijo nabaišniko Kardoco kūną, ir dabar laukia kitos aukos.

Kada Alonzo pranešė bocmanui šią nuomonę, tas tarė:

— Suprantama — jina! Toji bestija, matomai, pasiryžo mus sekti iki galo, kad pakeliui nubaidyti visas žuvis. Ir pakol mes ją nenudėsime, nėra ko ir svajoti bet vieną žuvį sugauti.

Vidudieny kapitonas vėl darė išmatavimus, tikslu nuraminti komandą, nes kaip žinoma, nei chronometras, nei sektantas ne-veikė.

— Na, dabar ačiu Dievui, iki įlankos beliko tik apie aštuoniasdešimtis mylių, — linksmu balsu prabilo jis į apsupusius jį jūrininkus, kurie nekantraudami sekė jo darbus. — Ir jeigu tik nepasikeis vėjas, mes greitai turėsime malonumą išsėtis prie kokosinės palmos.

(Bus daugiau).

Moterys, sukruskite.

Viso pasaulio moterys, tiek turtingos, tiek vargšės turi skirtingus nuo vyrų interesus, turi savos gyvenimo džiaugsmus, rūpesčius, vargus, turi savo juomo, savos profesijos, kaip šeiminių, ir šeimynos poezijos uždavinius.

Lietuvoje moterys turi keletą savo organizacijų, dirba kruta atsidade daugiausiai grynai kultūrinį ir globojimo kūdikių bei nelaimės ištiktų žmonių, bei kitus gailėstingumo darbus. Daugiau prasilavę, prasišvietę, mokina savo drauges tamsesnes moteris viso to, kas moterį keltų tinkamam aukštesniam sulig jos pašaukimu, mokina namų ruošos, švaros palaikymo ir kitų moterims naudingų dalykų.

Brazilijos lietuvių kolonija turtinga moterimis. Jų uždaviniai dabartinėse sąlygose labai svarbūs. Moteris netik turi apžiūrėti savo šeimyną, kaip šeiminkė, jina turi būti mokytoja ir auklėtoja savo mažos, priaugančios šeimos, ji privalo daug kuo rūpintis, nes vyrui esant nuolatos

sunkiam ir ilgame dienos darbe, jis negali atlikti net tų darbų, tu uždavinių, kurie jam kaip šeimos galvai tiesioginiai priklauso.

Taiigi lietuvių moterų čia Brazilijoje atsakomybė ir uždavymai net žymiai didesni, negu kad buvo Lietuvoje.

Nesakysiu, kad prie dabartinių sąlygų būtų lengva mūsų moterims sudaryti savo organizaciją. Tas kiek sunkoka atlikti. Vienok dirbti reikia ir darbo yra gan daug.

Visų pirma mūsų kolonijoje nėra organo, nėra tokios institucijos, kuri rūpintųsi našlių, našlaičių, sergančių vargšėlių, neturintųjų iš niekur jokios paramos nė pagalbos, — slaugymu, susilpimu.

Jeigu mūsų moterys vien tik šioje srityje tinkamai pasidarytu ir ši labai pribrendusi ir skaudų reikalą tinkamai sutvarkytų — būtų nudirbta labai didelis darbas.

Šio darbo iniciatyvą tektų imtis moterims „Aušros“ narėms ir sukurti prie „Aušros“ Centro Valdybos specialiu ratelį, specialę sekciją, pritraukiant prie to dar-

Brazilija.

Serga Respublikos Prezidentas. Jau kelinta diena serga prezidentas Washington Luiz. Iš visų estadų plaukia užuojautos. Spaudoje plačiai rašoma apie prezidento sveikatos stovį.

bo visas kitas veiklesnes lietuvių kolonijos moteris São Paulo mieste.

Atsirasų ir daugiau gražių, kilnių mūsų moterims uždavinių, tik reikia pradži padaryti.

Taiigi brangios mūsų sesės, sukruskite!

Kad moterų darbas galėtų plėstis ir sujudintų visas lietuves, „P. A. Lietuvio“ redakcija skiria laikrastyje specialį skyrių, į kurį kviečiamos moterys rašyti jums rūpimais klausimais.

Tikiuosi, kad šis mano šūkis neliks tuščiu ir kad sekanciuose „P. A. L.“ numeruose moterys pasirodys rašalais, o kartu su tuo ir darbai — vicų pirma aukščiau paminėtu reikalui.

J. Rūškys.

Tramvajaus nelaimė. Praeitą sekmadienį S. Paulo tramvajus linijos „Villa Maria“ nuo greito važiavimo netoli tilto Tiete nušako nuo bėgių ir pakrantėje įsirusęs į žemę sustojo. Sužeistas mašinistas ir 6 asmenys šokę iš tramvajaus. Likusieji sėdėti keleviai išliko sveiki.

Vagilių „triukai“. S. Paulo mieste gegužės 26 ir 27 d. naktį vieną vagilių grupę gerokai pasidarbavo apvogdami net 5 namus. Pirmutinė vagystė padaryta Dr. Antonio Gualberto name, rua Morgado Mateus nr. 99. Vagiliai išundę per langą pavogė brangeybų už 10.000\$ ir 3.000\$ pinigais, kuriuos rado tualėtinio staliuko stalėliui.

Antra namą bandė apvogti rua Marquiz de Iru, 4, bet pastebėti pabėgo.

Trečia namą apvogė rua Antonio Paes 1 nr. išnešdami iš rūbinės tris moter. paltus.

Ketvirtame name iš p. Guido Olivieri buto rua Aruoche 14-E. pavogė du mot. paltus vertės 5.000\$.

Penktame name įėję per rūsi išėjojo pinigų ir radę palto ki-

šeniui 250\$000 nučiupo. Šiip nieko neėmė.

Policija griebsi visų priemonių rasti šiu „artistų“ gūstą.

Užsinuodijo dujomis. Gegužės 27 dieną S. Amerikos Suv. Valstijų vicekonsulas užsiniuodijo dujomis savo bute, Prača da Republica 44. Suteikta greitoji pagalba, — nukentėjusis gydomas.

Antras užsiniuodijo dujomis dailininkas Carlos Leventhal rua da Conceição 31 nr.

Atvykus asistencijos auto, dideliame pavojui jo gyvybei atarasas nukentėjusis, nugabentas ligoninėn.

Valstybės biudžetas. Gegužės mėn 28 dieną Respublikos prezidentas patvirtino priimtą 1929 metams valstybės biudžetą sulig kurio numatoma 50 milijonų milereisų likučių pelno.

Kavos birža Santos. Praeitą savaitę nupigus kavai New Jorko biržoje kavos rinkoj Santosė buv jaučiama lyg ir apmirimas. Gautonis šią savaitę žiniomis kavos rinka New Jorko biržoj pasitaisė ir laikosi tvirtai. Kavos pirkimas vėl sujudo. K. s dien paruođ ma po 30 tūkstančių ir daugiau maišu.

Stovėję uoste laivai ir laukę naujų kavos transportu, skubiai kraujasi užpirką kavą ir ruošiasi kelionėn.

Policijos pertvarkymas. Gegužės 28 dieną vyriausybės žinios paskelbė naują dekretą, kurio pertvarkoma S. Paulo estados policija.

Šiuo dekretu atmainoma visi kiti buvę dekretai ir įvedama nauja tvarka. Dekretas turi 704 paragrafus ir apima visus policijos reikalus.

Žuvininkystės ir medžioklės verslo taisyklynas tvarkymas. Agrikultūros sekretariatas paskelbė naujus taisyklynus taisyklynos medžioklės ir žuoklės, kurias išdirbo tos srities tvarkymo Direkcija. Visoj S. Paulo. (Žiūr. 6 pusl.)

Dantų skaudėjima
tikriausiai pašalina Balsamas St Helena. Reikalinga tik pamirškinti vatos gabaliuką uždėti ant skaudančio danties ir atėjus balsamu skaud, danties smagenis.

Pirmoji Lietuvių krautuve ir fabrika

gėrimų, likierių ir maisto produktų. Išdirbama sulig Europos pramonės. Yra visokių europietiskų prekių.

Fabrika randasi: Avenida Pedro II Nr. 264

Krautuve: Rua Padre Raposo Nr. 99 (Alta da Mooca) ir Villa Bella: Avenida Patria.

Savin. PRANAS ORLICKIS.

ZEMĖS SKLYPAI

ISSIMOKETINAI

Pasiduoda Viloj 15 de Novembro, prie pat nuolatiniais traukiniais, Central gelžkelių susisiekimo st. ties. Lotai 500 kv. metru kainuoja 2.000\$000 išmokėjimui per 5 metus. Sklypai sausoje vietoje, gražus. Reikalingi pardavimo agentai, vietoj ir mieste. Kreiptis: Rua Alvares Penteado No. 89 3º andar, salė 4, nuo 15 ligi 17 valandos. Ssr. Carvalho.

Pinigu kursas S. Paulo

Biržoj.

Doleris.	8\$337
Svaras sterlingu	40\$318
Vokiečių markė	1\$997
Austru.	1\$142
Olandijos guld.	3\$ 65
Italų lira	\$400
Francūzu fran.	\$828
Portugalų pez.	\$361
Argentinos pez.	3\$576
Urugvajaus pez.	8\$589
Ispanijos pez.	1\$440

Lietuviai! nepraleiskite nei vieno „Pietu Amerikos Lietuvio“ numerio neper skaite.

TAUTIETI! AR JAU UŽSISAKEI „P. A. LIETUVI“?

Jeigu ne, tai tuojaus siusk 10\$600 ivertintu laišku taip uzadresaves Semanori Lithuano, Caixa Postal 3902. São Paulo O gausi laikraštį iki šių metų galo. Paragink tai padaryti ir savo kaimyną, draugą.

Idomiausias Lietuvos laikraštis ir vienintėlis katalikiškas dienraštis yra

„RYTAS“

Jis pasirodydamas kasdien, tiekia žinių iš Lietuvos ir užsienio gyvenimo. Tik „RYTAS“ galima rasti tikrąją lietuvių tautos mintį, nes tik „RYTAS“ atstovauja didžiumą Lietuvos piliečių.

„RYTO“ kaina: metams — 50 litų; pusei — 25 lit.; 3 mėn. — 15 litų; mėn. — 5 litai; užsieniuose metams — 100 litų; mėn. — 10 litų (Vokietijai, Latvijai ir Estijai taikomas vidaus tarifas).

„RYTO“ adresas: „Rytas“, Mickevičiaus g. 28, Kaunas. EUROPA-LITHUANIA.

REIKALINGAS plytininkas, kuris mokėtų įrengti plytynių dirbtį plytas ir dokalkas. Dal sąlygų kreiptis: rua Washington Luiz nr. 32 A, S. PAULO.

LIETUVI!

Jeigu tu esi rimtas žemdirbys ir rintai manai Brazilijoj siekti savistovaus gyvenimo, tai žinok, kad tvirtą šviesesnės ateities pamatą tu sukursi ne fabrike, bet provincijoj žemės ūkiu besiversdamas.

Ir tik iš žemės tu pasėsi pinigine paramą tolimesniam prisigyvenimui.

Pirkdamas žemę žinok, kad S. Paulo estados derlingiausioje Sorokabanos gelžk. zonoje yra lietuvių žemdirbių apgyventa kolonija

„NAUJOJI LIETUVA“

Tik šioj kolonijoj tu prisigyvensi, išlaikysi savo prigimtą kalbą ir lietuvių tautos papročius, tik čia tavo širdžiai bus ramu ir malonu tarp savųjų brolių gyvenant.

Žinok ir tai, kad tik tokia didžiulė kolonija, kai Dr. Labieno da Costa Machado duoda visas galimybes kolonistui lengvai įsikurti įsigytoj žemėj.

Tuo reikalu užėik asmeniškai pasikalbėti, arba laišku, lietuviškai rašytu, kreipkis į centralinę kontorą:

Dr. Labieno da Costa Machado.

Rua Washington Luiz 32-A. Caixa Postal 296 São Paulo.

RUSISKA VYNO-GASTR NOMIJOS KRAUTUVĖ

„MASKVA“

Persikėlė į naują erdvę buta Rua José Paulino 109 Nr. Didelis pasirinkimas visokių vynu, degtinės, likieriu. Bakalėjinės prekės. Duona balta, juoda ir maišyta savos kepyklos. Lietuviška ir Krokavos dešra, olandiškos marinuotos silkės. Alus geriausiu fabriku. Prie krautuves yra salė kur galima išgerti ir užkasti.

Kainos be konkurencijos Neužmirškite atlankyti „MASKVA“ 109 Nr. R. JOSÉ PAULINO Savin. SEMENOVSKIS

Svarbiu reikalų

Kapitanovas, Linevas, Gerdzievskis ir Vinkšna prašomi skubiai atsilankyti „Pietu Amerikos Lietuvio“ redakcijon.

Nuo SLOGOS išsivaduos jei vartosi Balsamo st. Helena. Patepes 2 — 3 kartus nosi Balsamo st. Helena pajusi tuojaus palengvėjimą.

Kas žino

Kur randasi Jonas Misiūnas 22 m., 6 mėn. atgal išvyko į darbą aut keliu Rio-S. Paulo, Tui-guy ir dingo be žinios.

Pranešti šio laikraščio Redakcijon.

Stebūklingai

tikrai pamatuotai ir tikriausiai įrodyta Balsamo st. Helena visokių skausmu gydymo jėga. Pavartojus Balsamo st. Helena per 10 minučių žmogus pajaučia skausmų palengvėjimą. BALSAMO ST. HELENA parduodamas visose vaistinėse.

SENIAU

vartodavo PLASTERIUS

O ŠIANDIEN tik Balsamo St. Helena

nes pastarasis geriau įsigeria į kūną, negu plasteris, o per tai skubiai pašalina skausmus.

REIKALINGA moteris namų ruošs darbams, viešas nebūtinai. Butas ir užlaikymas bei alga. Galį būti bevaikė pora. Vyras turi turėti darbą kiur. Kreiptis: Rua Helvetia Nr. 68. São Paulo

PĀIESHOJIMAI

PETRA GRUODI atvykusį 1927 m. Brazilijon ieško brolis Antanas. Atsiliepti į šio laikraščio redakciją.

CASA EBERT

RUA CONCEIÇÃO 1 NR.
prie Sta Ephygenia bažnyčios
telefonas 4-7972

PIRMOS RUŠIES VYRIŠKŲ
RUBŲ SIUVYKLA

dirbama sulig užsakymu.

Kalbama vokiškai, lietuviškai,
rusiškai. 21

VAISTINĖ

„Aukso Briedis“

VOKIŠKA FARMACIJA

Insteigta 1858 metais

CONRADO MELCHER ir Co

Rua São Bento 33 nr.

S. PAULO

Lietuvi-Tautietis

Jeigu nori žinoti, kas dedasi pasauly, tavo Tėvynėj, kas girdėti lietuvių išėvių gyvenime, kas tos svetimos nežino- mos šaly, kur daugelis pakėles sparnus vykti. Jeigu nori turėti liuoslaikio praleidimui savo gimtoje kalboje gražių pasiskaitymų, jeigu nori turėti gera, malonų išėviųj nuolatini svečių ir draugų — **Skaityk** „Pietų Amerikos Lietuvių“ Niekio nelekdamas siūsk prenumeratos pinigus, o jis tave nuolatolans ir pajavirins tavo nuobodų ir skurdų gyvenimą.

Pasiūsk laišką ir 100 reisų markę — pasiūsim vieną numerį pasizūrėti.

„Pietų Amerikos Lietuvis“ kainuoja:

Pietų Amerikoje.

Metams 16\$000, pusmečiui 8\$000, trims mėnesiams 4\$000

Lietuvoje: ir Kitose šalyse:

Metams 3 dol. 4 men. 1 dol. Atskiras num. 5 am. cent

Adresas laiškam: Semanario Lithuano, São Paulo, Caixa postal 3932 nr.

Lietuvoje gaunamas.

Kaune L. Alėja 76 nr. (Laikraščių Ekspedicija Pasaze).
Šiauliuose: Lietuvos Spaudos Agentūra, Vilniaus g-vė 140
Panevėžyje Masiulio knygyne.

Alykščiuose Laskausko knygyne.

Jonišky (Utenos) Pašto agentūroje.

Pušalote pas p. Alebieneį

Falangoje pas p. Silickienę

Reikalingi platintojai Lietuvoje, Šiaur. Amerikoje, An-
glijoj ir visoj Pietų Amerikoje.

TELEGRAMA

ĮSTIKTI NELAIMES AR
TURINTI

kitus kuriuos reikalus Brazilijos
lietuviui seniau turėjo daug var-
go ir išleisdavo daug pinigų

[Kreipdamiesi]

pagalbos į svetimas įstaigas ir
kontoras.

DABAR TAS SUNKUMAS
NUGALETAS

nes jau veikia lietuviškas Biūras
„UNIVERSAL“

CIA LIETUVIAI GAUNA
įvairius patarimus, prigimtoje kal-
boje. Atliekama visoki įgaliavi-
mai, vedama visokios bylos, pa-
duodama prašymai, išgaunama
visokie leidimai.

ATLIEKAMA PINIGŲ IS-
IESKIJIMAI už sužeidimus, ar
užmušimus darbuose, nes turi-

me savus gerus advokatus, kurie
veikia sulig mūsų nurodymų ir
kontrolės.

PATARIMAI VISOKIUO-
SE REIKALUOSE

Taipgi atliekama žemių ir kito-
kio turto pirkimas ir pardavimas.
Turime atstovybes didelių kolo-
nizacijos įstaigų neik Brazilijoj,
bet iš visos Pietų Amerikos.

TAUTIETI! TIK LIETU-
VISKAS BIURAS „UNIVER-
SAL“

suteiks Jums geriausius ir teisin-
giausius patarnavimus

KIEKVIENAME REIKA-
LE

kreipkitės: S. Paulo, Rua dos
Andradas Nr. 44 — 3 aukštas.
Laiškus adresuokite „UNIVER-
SAL“ caixa postal 3902 S Paulo

Advokatas

DR.

FR. de SOUZA NOGUEIRA

Veda įvairias bylas. Raštinė:
Praça da Sé nr. 53, 6 aukš-
tas, salės 608 — 610 (Palace-
te Santa Elena).

Dantų Gydytojas.

Rua Aurora No. 94

Geriausiai ir pigiausiai atlieka
visus dantų gydymo darbus.

KALBA RUSIŠKAI.

ŽEMES UKIS 5 ALKERAI

4 kilom. nuo geležkelio stoties.
Hansa su gyvuliais, triobėsiais,
užėliais, 800 apelsinų ir kitų
vais. medžių sodas. 1 alkeris
užliejamos pievos, vandens jėga,
melūnas — del saviuinko ligos
parsiduoda už 16 conto milrs.

Sužinoti: Hansa, Joinvi-
lle, Santa Catharina, R Hier-
ling arba „P. A. L. Redakcijoj.

Skelbkitės

„PIETŲ AMERIKOS LIETUVYJE“

Jeigu jums reikalinga išleklamuoti savo prekybą, ar
išdirbystės įstaiga, paieškoti gimines, pažystamus, pa-
skelbti paieškojimus apsigvedimo tikslu, paskelbti vestu-
ves, sutuoktuves, geriausiai tai padarysite skelb-
damiesi „Pietų Amerikos Lietuvyje“.

Domes !!

Domes !!

JARDIM INDEPENDENCIA

duoda Jums pinigus pasistatymui mažo namelio. Jūs už
buto nuomos pinigus įsigysite žemės sklypą ir namelį. Tą
reikalą neatidėkite, bet dar šiandien kreipkitės į **FREDE-
RICO BECHTOLD**. Praça da Sé, 5 Nr. 2-as aukšt.
salė 3 S. PAULO.

AMERIKIEČIAI! DĖMĖSIO!

Atsiminkite, kad dvidešimtame amžiuje kiekvienas
kultūringas žmogus negali būti be laikraščio.
Brazilijoj gyvena žmonės geriausiai sužinos kas dedasi
Lietuvoje ir Placijame Pasulyje skaitydami

„TAUTININKŲ BALSA“

Kiekvienas Amerikos lietuvis ras jame korespondencijų iš
įvairių Lietuvos kraštų, net iš sodžiaus, miestelio kur gal
yra likę jo tėvai, broliai.

„TAUTININKŲ BALSAS“ yra 12-16 pusl. tautiškos min-
ties laikraštis. Jame galėsite rasti politikos straipsnių,
beletristikos, įvairių apysakėlių, aprašymų, cilių, moks-
lo straipsnių, patarimų, juokų ir daug ko kita.

Kas antrą savaitę esti veltui priedas: „LIETUVOS JAUNI-
MAS“ Amerikoje gyvenantiems lietuviams kaina iki š. m.
pabaigos labai maža tik 8 litai.

(Prenumeratos kaina visiems metams Lietuvoje 6 litai,
užsieny dvigubai).

„TAUTININKŲ BALSO“

REDAKCIJOS ir ADMINISTRACIJOS adresas:

Euroja-Lithuania, Kaunas, Vasario 16 d. gatvė Nr. 2.

Banco Germanico

SÃO PAULO

RUA ALVARES PENTEADO 19

kertė rua da Quitanda

RIO DE JANEIRO

SANTOS

Rua da Alfandega 5

Rua 15 de Novembro 164

Pašto, telegrafo perlaidos i Rusija, Lietu-
va, Estija, Latvija

22
Korespondentas Lietuvoje
LIETUVOS KOMERCIJOS BANKAS KAUNE

Tautiečiai! Jeigu jums reikia kokių nors patarimų,
svarbiais ekonomiais reikalais kreipkitės „Pietų Amerikos
Lietuvio“ Redakcijon, kuri jums suteiks teisingus ir svei-
kus patarimus.

ELIAS CASOY

Bakalėjos, gastronomijos
KRAUTUVĖ

RUA JOSÉ PAULINO 133 NR.

(Bom Retyro) arti stoties Luz
bondės 53, 55, 23 ir 21.

Naujai gauta užrubežinės prekės: rusų degtinė, privačių dirb-
tuvų ir valst. monop. „zubrovka“,
„riabinovka“, „pomorančevaja“,
„Allam kimel“. Yra nacionalė
degtinė. Visoki žuvų konservai,
Lindiškos visokių rūšių silkės,
marinuoti ir sūdyti agurkai, ko-
pūstai, krieni, garstyčiai, visokių
rūšių kruopos, visoks cukrus, ka-
va, arbata, duona, rūkytos deš-
ros ir kumpiai. Visada švieži
kiaušiniai. Visoki papirosai ir
tabakas.

Kainos pigios ir prieinamos.
Kalba rusiškai, lenkiškai ir
vokiškai. Turime svečiams
kambari, kur galima išgerti
ir užkasti.

Kolonistai

Reikalinga keletas šeimynų
kolonistų į viena gerą kavos
fazendą prie Sorocabanos geležkelio
linijos. Sąlygos sužinoti: Rua
Sampaio Vianna nr. 50 —
Snr. Francisco Giraldes, nuo
2 iki 3 val. po pietų.

PRANESIMAS.

Šiuomi pranešame tiems, ku-
rie yra pirke per p. M. Jagučan-
skį, Kaune, kolonijoj „Nova Li-
thuania“ žemę sumokėję Lietuvos
Kredito Banko rankpinigius 130
dolerių ir atvykę Brazilijon ant
tos žemys neapsigyveno ir pirk-
imo aktų nesudarė, kad jų teisės
į tą žemę ir panaikinimas antros
ratos 130 dol. mokėjimo palaiko-
ma iki šių metų Birželio m. 30
dienos.

Tie, kurie ligi tos dienos mi-
nėtų pirkimų asmeniškai, ar ra-
tu mano kontoroje S. Paulo, Rua
Washington Luiz 32-A nr. nesu-
tvarkys, bus skaitomi tiek nuo
pirkimo, tiek nuo tokių leng-
vatų tame pirkime atsiskę.

Tokie asmenys gali kreiptis į
Lietuvos Kredito Banką laiškais
ar per savo įgaliotus asmenis
Lietuvoje, iš esamos ten sąskaitos
įmokėtus pinigus kiekvienu me-
tu atsiimti.

Dr. Labieno da Costa
Machado.

S. PAULO

1928 m. Gegužės m. 15 d.

(Tasą iš 4 puslapio).

lo estadoj nunatoma 15 tūkstančių žmonių, kurie tuo verslu užsiima. Todėl per metus jie įmokės 150 centų mokesnių. Kita tiek pridės vyriausybė, kad išvysčius taisyklina medžiojimą o ypatingai pakėlimą žuvininkystės, kuri gali duoti didelių pajamų.

Skelbimai kuriuos turėtų pasiskaityti policija. Visi gerai žinome, kad dauguma europiečių, vyksta Brazilijon delto, kad būk iš čia esą lengva pakliūti Šiaur. Amerikon.

Kiti mano čia lengvai prisirinkę pundus dolerių ir gišią turtingais atgal Europon. Vistos tos aplinkybės tuos „laimių“ ieškotojus ir verčia tuojaus ieškoti kelių į „laimės“ šalį.

Tokie svajotojai atvykę Brazilijon ir vos du žodžiu portugališkai temokėdami įstari „skinasi“ naują kelią į „dolerių“ šalį. Jų likimas būsas, o kartais tiesiog tragingas: tenka mirti jūroj išmestiems iš laivo „gabijų gabentojų“ į dolerių šalį. Tie „gabentojai“ taipgi pasitaiko iš tų pačių europiečių ir muklina žmones.

Šiomis dienomis pasirodė laikiniuosius toki skelbimai: Reikalingi jauni vyrukai darbams

New Jorke. Visi kurie kreipiesiuo reikalui, gaus atsakymus dar šią savaitę. Garantuojama veltui kelionė ir atlyginimas po 22 doleriu savaitėi.

Interesantai ten kreipiesi gavo kaikurias informacijas ir tai, kad registruojantis reikia sumokėti 20\$000. Bet kas čia sumokėti už visas 20\$000, kuomet čia yra tokių, kurie ir 200 dolerių mokėtų, bi tik nuvežtu nors ir silkių bačkoj užkaltus!

Šis skelbimas nėra kas kitas, kai tik naujos gudrios žulikių šaikos darbas. Šį skelbimą, turėtų stidžiaai policijos organai perskaityti ir pasidavę keliauninkais policijos agentai, tuos žmonių apgaudinėtous suimti.

Panašiai įvertina šius „skelbimus“ ir visa kita spauda ir ragina policiją būdėti.

Nepaprastos sausumos Ceara estadoj. Ceara estados vyriausybė ir gyventoja kreipėsi į Respublikos vyriausybę prašydami pagalbos apsigynimo bado. Nepaprasti karščiai ir nuolatinės sausumos visai sunaikino pasėlius ir kitą augmeniją. Žmonėms graso badas. Numatoma kuogreičiausiai Ouros apylinkėse pastatyti daugybę barakų, kur bus maitinami ir užlaikomi bado sričių gyventojai.

Brazilijos Lietuviams pašalinis Pranešimas.

Daugelis lietuvių provincijoje dirba prie įvairių pavojuingų, darbų fabrikuose prie mašinų ir t. t. Pasiitaiko visokių nelaimių, sužeidimų ir net mirties atsitikimų. Daugelis nežino po to ką daryti, kur kreiptis, kad gauti atlyginimą, pagalbą, patarimus ir t. t.!

Todėl šiuo įspėjama mūsų tautiečius, kaip jie turi elgtis panašiuose atsitikimuose.

Atsitikus sužeidimui tuojaus reikia pranešti artimiausiai policijai apie įvyki. Tai privalo padaryti darbdavys, bet jeigu jis to nedaro, tad jei gali, praneša pats sužeistasis, arba kas nors iš jo bendradarbių. Atvykusio policija privalo surašyti įvykio protokolą, apklausičius nukentėjusius ir jo liudininkus ir surašyti artimųjų sužeistojo įpėdinių vardus, pavardes ir adresus.

Darbdavys privalo sužeistąjį tuojaus nugabenti ligoninėn ir gydyti savo lėšomis, kol pagis.

Kiekviename atsitikime sužeidimo, jeigu žmogus per tai nu-toja darbingumo, arba netenka kurios nors kūno dalies — gauna už tai atlyginimą ir tie, kurie bedirbdami kurį nors darba delto netenka sveikatos, arba gauna ligą, tuojaus tokiu se atsitikimuose reikia kreiptis į vietos gydytoja arba vykti į S. Paulo tai padaryti per teismo gydytojus. Visuose atvejuose primate į darbą darbininkus privalo apžiūrėti darbdavio gydytojas.

Atsitikus sužeidimui, ar miršimui, per sužeidimą, arba gavus ligą paeinančią nuo darbo sąlygu reikia tuojaus kreiptis į lietuvių Biūrą „Universal“ S. Paulo, kuris turi specialiai tam reik: lūi jūrdinę pagalbą. Žmonės nežinodami kaip bylą užvesti S. Paulo mieste daug prisdaro išlaidų pagaliau sando advokatus įmoka net iš a'no jiems pinigūs ir tankiausiai jų bylos žūsta be rezultatu, arba tesiasi nepaprast: i ligai ir daug kainu ja. Lietuvii Biūras „Universal“ šius bylabetarpiai teisre greitai išria ir visada nukentėjusio naudai. Tad šiais reikalais kreipkitės asme-

REDAJCIJOS ATSAKYMAI.

Z. Paskakuliui. Jūsų laiškus ir fotografiją gavome — ačiu sekančiam numeriy sunaudojame.

Su laikr. pasiuntimu įvyko admin. klaidos.

A. Marmai. Laikraščio komplektus surinkę pasiūšime. Rašinėkite tankiau, neužmirškite,

J. Daveikiui. Eilutės silpnos, rašykite prozój, geriau seksis išdėstyti mintį.

Kolonisto Vaikui Eilutes „Nėra poilsio“ nedėšime — silpnos. Reikia truputį daugiau padirbėti eiliuojant.

Laikūnėliui. Dali eilučių sunaudojom, del brolio netilps — neapdirbtos.

Vargėui, Eilutes „Gyvenimas“ sunaudosime vėliau; ačiu, kad nepamirstate rašinėti.

Brodovskio paukšteliiui. Vok. laikraščio adresas toks: Diario Alemão, caixa postal M. 2 P. Paulo, Fazenda „Fortura“ netilps, eilutės labai silpnos. Rašykite prozój.

J. Dimšai. Klausiamu reikalui dalykas pagerėjo, galėsite neužilgo tu darbo imtis, bus nauja mašina. Eilutės netilps.

Basilius. Korespondencijas gavome, patalpinsime sekančiam numeriy. Ačiu, kad rašinėjate žinučių, naujienų.

Mačiulaičiui. Spaudos B-vės pajus 500\$000. B-vė pradės veikti, kai užsirašys 10 pajininku. Praplėtus darbą visi pajininkai galės darbuotis Bendrovėje.

J. Romanovui. Jūsų laišką su 4 milrs. gavome — ačiu. Kadangi ant vienos voko pusės surašėt du adresus, tai laiškas uet Kaunan nukeliavo. Jį gavome tik sugražintą iš Kauno pašto.

Fel. Ralickui. Laišką su 12 milrs. gavome, žodynus siunčiame.

J. Vasiliauskui. Laišką ir 3 milr. gavome. Laikraštį siuntinėšime.

K. Radzevičiui. Laišką gavome. I klausimą del laišraščio atsakysime askiru laišku. Laivakortė III klasės į Lietuvą kainuoja nuo 720 iki 800 milrs. Išvažiujant reikia paimti tik policijos liūdymą, kad nenusikaltes.

J. Jučioniūi. Laišką gavome. Laikraštį siunčiame. Pre numeratos kainą rasite laikraštį

Val. Tininiui. Laikraštį siunčiame Jūsų vardu nuolatos. Trūkstančius numerius pasiunčiame. Lietuviškai portugaliskās žodynas kainuoja 3 milrs. galite gauti.

J. Busliui. Kai atvyks Lietuvos konsulas Brazilijai, pasą, kaip atėjęs į metus galėsite gauti atskirai.

Ignui Ratkevičiui. Valdžios lėšomis į Lietuvą negražina. Galima važiuoti tik savo kaštu. Raštus siūškite mums.

Koloistui faz. da Carva. Raštus gavome — ačiu!

miesto gyvenimo ir nuolatiniu darbo mieste tikrai ramiai galima pailsėti. Rep.

Didelis susidomėjimas Kolonija „Naujoji Lietuva“.

Praeita savaitė atvyko 5 delegatai nuo 27 lietuvių šeimynų iš fazendų komandiruoti apžiūrėti kolonijoj „Naujoji Lietuva“ žemės ūkių užpirkimui. Gavę iš kolonijos administracijos dokumentus išvyko į „Naująją Lietuvą“ keli lietuviai iš São Paulo apžiūrėti kolonijas ir susipažinti su ten gyvenančiais lietuviais kolonistais. Baigiantis ūkio metams spalio mėnesį numatoma, kad daugelis lietuvių šeimynų persikels į koloniją „Naujoji Lietuva“ ūkininkauti nuosavuos ūkius.

Turint tai galvoj, galima tikėtis, kad greitai laiku si lietuvių kolonija bus tiek garsi Brazilijoj, kai latvių kolonija „Varpa“.

Rep.

„P. A. L.“ korespondentas kolonijoj „Naujoji Lietuva“. Gegužės 25 dieną vakariniu traukiniu kartu su kitais lietuviais išvyko kolonijon į specialis „P. A. L.“ korespondentas, kuris mano ten apsirinkti sau koloniją ir dar keletui lietuvių. Su jo sugrįžimu laukiama įdomių naujienų, kadangi jis specialiai idomasis ten gyvenančių lietuvių ir senesnių kolonistų vokiečių ir austrų gyvenimu.

Rep.

„P. A. L.“ Redaktorius ruošiasi taipgi aplankyti kolonija „Naujoji Lietuva“. Teško patirti iš pasikalbėjimo su „P. A. L.“ Redaktorium J. Rūškin, kad jisai ruošiasi truputį pailsėti. Ir savo atostogas mano praleisti tolimoj provincijoj tarp lietuvių kolonistų ir osiančių milžnių miškų koloninijoj „Naujoji Lietuva“. Ir ištieų ten po-

uiskai arba raštu tokiu adresu: „Universal“ rua dos Andradas 44 2-o andar. S. PAULO caixa postal 3-902

A. Sakatauskas.

AČIUI GAMTAI.

Ačiu tau gamta galinga,
Kad man vilij davel tvirta;
Nebaisu svetur gyventi,
Nė vergaut, nė mirti.

Drąsiai žengiu aš be baimės,
Nors širdis viską atjaučial...
Kad mūs broliams čia nelaimės
Vargo pavojai tie siaučia.

Kiti jaučiasi laimingi,
Gal jiems gyvent nuobodų?
O gal manęs niekas negaili
Ir malonės man nerodo...

Aš nevertas, kad nemylėti,
Ir žmonėms nereikalingas.
Bet kad būčia tik turtingas
Būčia mylimas, garbingas...

Man tie turtai — svajonėlė.
O jausmai tie — nuodėmingi.
Man žvaigždutės draugutėlės,
O kapai — draugai mano širdingi.

Kas dedasi pasauly

Nesusipratimas tarp Italijos ir Jugoslavijos. Praeitą savaitę Jugoslavijoj ir Austrijoj įvyko demonstracijų nukreiptų prieš Italiją. Buvo užpulti Italijos konsulatai, nuplėsta vėliavos ir išdauzyta langai.

Įpatingai didelės demonstracijos įvyko miestuose Bielgrade, Spalato, Sebenico ir Laibach. Demonstrantai dideliu inirtimu puolė italų įstaigas ir degino uplėšę Italijos vėliavas.

Teko įsikiti policijai ir ginklu grąšinant tik pavyko demonstracijas išsklaidyti. Daug demonstrantų sužeista. Įvyko daugybė areštų.

Įvyko taipgi panašios demonstracijos Sfit ir Rionbiana, kur demonstrantai puolė Italijos konsulatatus ir italų gyvenamamus namus. Tik po dideliu pastangų policijai pavyko demonstrantus išsklaidyti. Ir čia yra sužeistų ir daug suimtų demonstrantų.

Vyriausybės atsiprašymas. Jugoslavijos vyriausybė įteikė Italijos ministeriui Bielgrade atsiprašymą ir su paigailėjimą del įvykusių demonstracijų prieš Italiją.

Ministerio protestas. Italijos ministeris Bielgrade įteikė protesto notą dėliai įvykusių dideliai nedraugingų Italijai demonstracijų kai kuriuose Jugoslavijos miestuose.

Suimta 20 studentu Vienoje. Policijai išsklaidžius Vienos studentų italofobišką demonstraciją, pastarieji susirinko universiteto bendrabučiuos ir ruošėsi naujoms demonstracijoms paraginami karštų kalbėtojų. Policija čia juos užklupo ir suėmė 20 studentų, kaltų demonstracijų rganizavime.

Protesto demonstracijos Italijoj. Telegrafo pranešimu, 1500 studentų Romos universiteto išėjo į kontrdemonstraciją prieš demonstracijas Jugoslavijoj. Visi buvo beeiną prie Jugoslavijos konsulato, bet policijos buvo sugražinti atgal, draudžiant liesti svetimų valstybių atstovybes.

Nobile žuvo su visa ekspedicija. Jau 8 dienos, kai nėra jokių žinių nuo šiaurės

J. Čeponiui. Laišką gavome — ačiu. Laikraštį siunčiame. Knugų pardavimui tuo tarpu neturime.

polio tyrinėtojo Nobile ekspedicijos dirizablio „Italia“. Nors dar kai kurie ekspedicijų zinovai laikosi optimistiškai, bet bendra nuomonė vyrauja, kad ekspedicija galutinai žuvusi ir nėra vilties ją išgelbėti. Žuvo didžiulis, gerai įrengtas dirizablis „Italia“ ir 19 ekspedicijoj dalyvavusių žmonių.

Ar yra vilties surasti nukentėjusią avarija ekspediciją. Garsus norvegų lakūnas Larsen gavo iš savo vyriausybės patėdymą tuojaus skrusti ieškoti Nobile ekspedicijos. Lektia ir kiti dideli lakūnai su gerais aparatais. Bet ar gelbės ka?

Jeigu dirizablis lengvai nukrito, galimas daiktas, žmonės išliko gyvi. Vienok, ar jie pajėgs perkėsti šaltį, ir ar turės pakankamai maisto? Vienintelė galimybė jiems gelbėtis būtų buvusi tik tuo būdu, jeigu jie būtų pasišėję į dirizablj iš Kings Bay specialius šiaurės šunis ir rogeles, kurių pagalba, istikus nelaimieji būtų galėję važiuoti į artimiausias pagalbos vietas, bet ir tai tik primityvis būdas taip dideliai ekspedicijai.

Norintieji išvažiuoti

į Suv. Šiaur. Amerik. Valstijas visais reikalais kreipkitės į mane. Paruošiu reikalingus dokumentus ir išrūpinu visas trumpu laiku.

Duodu taipgi anglų kalbos PAMOKAS

L. SUSLOVAS
Buv. Lietuv. aukšt. kom. mokyklos mokytojas
Praça Princeza Isabel 6-a, butas 5 — 2-as aukšt. Kasd. nuo 8 val. vak. Sekmad. iki 12 val. dien.

MERGIMA ar moteris be šeimynos, reikalinga namų ruošos darbams, kalbanti vokiškai ar portugaliskai. Užlaikymas ir guolis vietoj. Rua Dr. Elias Chaves 33.

PIRKSIU plunksninę pagavę. Pasiūlyti Rua Visconde de Parnahyba 299. S. Paulo.